GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĖ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 10. *Dumineca 13 (25) Ianuariu* **1885.**

Românii, Tronulŭ și opiniunea publică.

IX.

In mesagiulŭ din Decemvre 1868 Tronulŭ a pronunțatŭ marele cuvinte că *„statulŭ va asigurá fie-cărui cetățênŭ libertatea și desvoltarea limbei sale materne în modŭ egalŭ"* și pe acésta convingere își basá speranța, că naționalitățile nemaghiare cu timpulŭ se vorŭ liniști pe deplinŭ.

Monarchulŭ nostru, care a fostŭ suferitŭ o cercare atâtŭ de grea în ultimulŭ rĕsboiu, dorea sĕ védă cu-o ḑi mai înainte popórele sale împăcate și mulțumite și de aceea punea o mare greutate pe liniștirea lorŭ, după cum ne asigurá și comisarulŭ regescŭ numitŭ pentru Transilvania. Suveranulŭ fù întăritŭ în speranța sa prin asigurările, ce i le-au datŭ consiliarii sĕi de atuncĭ, că vorŭ stăruí pentru ca ea sĕ se realiseze, oferindŭ fiecărui cetățênŭ scutulŭ necesarŭ pentru garantarea libertății și a desvoltărei limbei sale materne. Despre temerile și îngrijirile naționalitățilorŭ și despre profunda nemulțumire a poporului românŭ din Transilvania, a căruia voce a fostŭ sugrumată cu forța, sfetnicii ungurĭ fără îndoiélă n'au descoperitŭ nimicŭ Tronului.

Pressa guvernamentală din întru și cea subvenționată din afară rĕsuná de laudele proprie despre „grația și marinimositatea," ce a dovedit'o națiunea maghiară față cu celelalte popóre prin concesiunile depuse în legea de naționalitate, ér corifeii partidei dela putere în frunte cu miniștrii țineau isonulŭ în discursurile și scrisorile lorŭ destinate pentru publicitate.

Ministrulŭ-președinte de atuncĭ, comitele Iuliu Andrassy, se presentă în Ianuariu 1869 înaintea alegĕtorilorŭ sĕi din Satoralja-Ujhely spre a le dá sémă despre faptele sevĕrșite în sesiunea trecută a dietei. Combătêndŭ oposițiunea Andrassy declară în acelŭ discursŭ cu emfasă, că în unele privințe nu s'a restabilitŭ anulŭ 1848; „nu s'a „restabilitŭ pentru că în Transilvania nu mai po„runcesce Iancu, ci legea constituțiunală, care face „a se esecutá uniunea în modŭ definitivŭ; Croații „nu mai sunt în tabera dușmană, ci sunt frațĭ „cu Maghiarii și mulțumițĭ; 1848 nu e restabi„litŭ, pentru că cestiunea naționalitățilorŭ pe care „începuseră atuncĭ a-o transá cu măciucĭ și cu „cóse, este resolvată prin lege pe basa ecuității „și a frățietății."

Rĕposatulŭ Franciscŭ Deak, capulŭ partidei dela putere, căruia connaționalii sĕi îi dĕdură epitetulŭ de „înțeleptŭ," asigurá într'o scrisóre, ce a publicat'o o revistă din Peșta, că doresce cea mai bună înțelegere cu Românii transilvenenĭ și că „ceea ce mai este de făcutŭ sĕ se facă pe cale frățéscă, sine ira et studio, în înțelegere comună."

Ce temeiu slabŭ aveau afirmările de feliulŭ acesta ale corifeilorŭ partidei dela putere putemŭ sĕ judecămŭ, décă vomŭ avé în vedere, că aḑi, după șése-spre-ḑece anĭ, nicĭ măcarŭ aceea nu s'a împlinitŭ, ce era în interesulŭ regimului maghiarŭ, nicĭ uniunea nu este încă definitivŭ esecutată, căcĭ Transilvania geme și aḑi sub o stare esceptiunală. Nicĭ acum nu poruncesce în acésta țéră „legea constituțiunală," cum anunțá fostulŭ ministru-președinte, ci poruncescŭ legĭ și mĕsurĭ escepționale, porunceșce liberulŭ arbitriu alŭ guvernului, mai alesŭ în ceea ce privesce pe Românĭ și interesele lorŭ de desvoltare națiunală.

Tóte aceste le-au presĕmțitŭ Românii din Transilvania. Departe de a fi convinșĭ, cum credea monarchulŭ, că statulŭ va oferi desvoltărei limbei lorŭ materne scutulŭ necesarŭ, ei au prevĕḑutŭ, că pe calea, pe care au apucatŭ, guvernulŭ și partida lui vorŭ reveni în tótă puterea cuvêntului la actele de violință, despre care dietele maghiare din anii 1840 au datŭ nisce probe atâtŭ de strălucite.

Apropiându-se nouele alegerĭ pentru dieta ungară manifestațiunile naționale începură din nou. — Românii din Transilvania declarau în adunările de prin municipii, că nu vorŭ luá parte la aceste alegerĭ, cerêndŭ, în sensulŭ proiectului de resoluțiune alŭ deputațilorŭ românĭ din dietă, ca cestiunea uniunei sĕ fie resolvată cu concursulŭ unei diete transilvănene, în care poporulŭ românŭ se fie representatŭ cum se cuvine.

La enunciările corifeilorŭ partidelorŭ maghiare, carĭ se sileau de a îmblânḑi pe Românĭ cu cuvinte frumóse și cu promisiunĭ secĭ, respunse în Februariu 1869 cu multă demnitate distinsulŭ deputatŭ românŭ Dr. Alesandru Mocsonyi, dândŭ espresiune viuă marei nemulțumirĭ ce domnea între Românĭ. Mocsonyi ḑise între altele într'unŭ articulŭ publicatŭ în mai multe foi din monarchiă:

„Dieta din Pesta prin întroducerea formei celei mai dure de guvernamêntŭ pentru Transilvania, adecă dândŭ ministeriului putere discrețiunară și mântuindulŭ de responsabilitatea față cu poporulŭ românŭ, a luminatŭ pe deplinŭ națiunea română despre adevĕrata valóre a fusiunei decretate. Ba mai multŭ, dieta pentru ca sĕ ia poporului românŭ și celŭ din urmă mijlocŭ legalŭ de a-și puté eventualŭ apĕrá în cea mai deaprópe dietă îndreptățitele sale pretensiunĭ printr'o representanță corĕspunḑĕtóre importanței sale, — până într'atâtŭ și-a datŭ pe față tendințele sale suprematistice, încâtŭ ea, nerespectândŭ nicĭ măcarŭ postulatulŭ acelei teorii de legalitate, pe care însășĭ se razimă, a susținutŭ pentru Transilvania și pe viitorŭ neschimbată legea electorală provisoriă cu base feudale.

„Prin acéstă disposițiune dieta a arĕtatŭ chiar necapacitatea ei de a scutí interesele poporului românŭ: totŭ prin ea însă dieta cu o cale și-a perdutŭ pe deplinŭ încrederea la poporŭ. Sĕ ne mirămŭ eșadér, décă o neîncredere adêncă a cuprinsŭ astăḑĭ poporulŭ românŭ întregŭ; décă acesta despoiatŭ de tóte mijlócele constituționale genuine și eficace își iea refugiulŭ la manifestațiunĭ naționale, carĭ suntŭ primele începuturĭ ale pasivității legale, ale acestui estremŭ mijlocŭ legalŭ în lupta politică?"

„Acestŭ tristŭ conflictŭ putemŭ sĕ-lŭ deplângemŭ din inimă, putemŭ se fimŭ seriosŭ îngrijațĭ pentru urmările lui când avemŭ în vedere, că passivitatea legală este purure a una din simptómele cele mai periculóse în viața de statŭ: însĕ nicĭ unŭ omŭ cu cugetŭ curatŭ nu va puté acusá pentru acésta națiunea română, căcĭ ea împlinesce o datorință morală, o împlinesce acésta în numele dreptului eternŭ, în interesulŭ libertății."

Adevĕrŭ a grăitŭ acestŭ matadorŭ alŭ Românilorŭ când a ḑisŭ, că națiunea română nu póte fi acusată pentru oposițiunea ei.

Dér cei dela putere ca sĕ-și legitimeze procederea lorŭ nedréptă și violentă totușĭ ne-au acusatŭ și ne acusă mereu, înaintea Tronului și a opiniunei publice, că amŭ fi dușmanĭ ai statului.

Ce amŭ făcutŭ noi până acum, pentru ca sĕ nimicimŭ aceste nedrepte acusărĭ?

―――

Situațiunea actuală europénă.

Ḑiarulŭ din Viena „Neue freue Presse" dela 21 Ianuariu n., după ce vorbesce mai întâiu despre Bismarck, care a ḑisŭ că Germania este încungiurată astăḑĭ numai de amicĭ, că unŭ conflictŭ cu Anglia este tare departe, că amiciția cu Austria e tare și că cu Rusia s'a restabiiitŭ amiciția în tómna trecută, ḑice:

Ce bucuriă a produsŭ acéstă scire în tótă Europa, care de unŭ deceniu și jumĕtate trage cu urechia la Berlinŭ, unde se croește nu numai politica imperiului germanŭ, ci și politica generală și se decide pacea ș rĕsboiulŭ și unde în acéstea trei lustre s'a aplanatŭ a o încordare germană-francesă, aci una ruséscă-germa séu una ruséscă-austriacă, Italia și Spania aci furĭ trase aci respinse! Cine este mai competentŭ a pro pacea decâtŭ acela care are puterea autoritatea și siunea de a-o face, de a-o susțíné și de a-o gar Putemŭ da credĕmêntŭ cuvintelorŭ cancelarului de că relațiunile dintre puterĭ suntŭ cele mai bun vorbesce numai despre relațiunile Germaniei și discutatŭ întrebarea despre relațiunile celorla unele către altele, pe care a le regula se p cerea principală și arta măestrului dela Be

Avemŭ în Europa atentate cu dinamită asediu micŭ, conflicte parlamentare, crise indus lamitățĭ agrare, regrese economice, lupte conf naționale, preponderanța influinței biserices lelorŭ, și cu tóte acestea trăimŭ în partea a lumei, căcĭ avemŭ pace și prospecte de pacea. Dér Europa nu e acasă și puterile lațiunile lorŭ dependinte de interesele e mații ei nu se ocupă de felŭ cu cestiu cu alte părțĭ depărtate ale lumei, cu Tótă Europa, afară de Austria, este d țĕrĭ străine, acolo se întêlnescŭ pute batŭ influințele lorŭ. Puterile marĭ facŭ a colonială, cestiunĭ grave și conflicte se potŭ n în țĕrĭ depărtate, carĭ vorŭ trage în misce se cea bĕtrênă. Rusia se apropiă încetulŭ ... sĕ are posesiunile Angliei din India. Anglia este mitat patru continentele. Ocupațiunea Egiptului de a conflictŭ cu tóte staturile europene. In Afr... mai nulŭ sudicŭ dă peste Germania, care se lu... elŭ tru monopolŭ. Francia este ocupată în ... ching, Madagascar, la Congo și la Marea îmb galia s'a pusŭ în mișcare și-șĭ apĕră ... carĭ cane.

Spania înșelată în speranțelele ei, ... presupunerea că inimiciția dintre Germania ... fi constantă, caută unŭ avantagiu pe ... tóte celelalte state europene sunt ocu... ḑi de ḑi surprinde lumea cu planurile sa... achisițiunĭ, protectorate, conexiunĭ, mis... vapóre, tractate comerciale și cu docum... ceniu a totŭ lucratŭ Bismarck la proiect... acuma se esecută în Africa și în Australia. ...care ḑi descopere nouĕ probe despre espedițiunile diplomatice ale cancelarului germanŭ. Toțĭ în Germania sunt încântațĭ de planurile cele gigantice ale cancelarului.

Numai de nu s'ar turbura pacea europénă prin conflictele ce se potŭ nasce în apele depărtate.

Stau óre lucrurile așa de curatŭ, încâtŭ sĕ nu fie nicĭ o temere? Anglia a observatŭ în discursulŭ lui Bismarck, privitorŭ la politica colonială, o amenințare la adresa ei. Afară de acésta Anglia pretinde tótă țéra Zulușilorŭ și supravegherea asupra pustiei Calahari, pentru ca sĕ nu lase pe Bismarck sĕ s'apropie de Mozambic și Zanzibar. Anglia are pe Portugalia pe pa... sa. Prin urmare e unŭ felŭ de concurență între ... și Germania.

Italia astăḑĭ s'a alăturatŭ și ea lîngă Anglia, ... nu va sta lângă ea totŭ mereu, ci va căuta sĕ ... din cérta dintre cele lalte puterĭ ca și în trec... mania póte sĕ vină în conflictŭ în Africa cu ... causa politicii coloniale. Dintre tóte popórĕ... poporulŭ germanŭ este mai fericitŭ, că are ... politicii sale pe Bismarsk, care astăḑĭ umblă ... planurĭ pentru poporulŭ ... despre a-

sĕ realiseze planurile sale în dimensiunile, în care le-a croitŭ, atuncĭ va face epocă în cultura omenimei. Ḑică cine ce va ḑice despre Bismarck elŭ este și rĕmâne în meseria sa mĕestru și până acuma ș'a jucatŭ rola minunatŭ în interesulŭ Germanilorŭ. Nu este nicĭ o îndoélă, că și acuma va eși triumfătorŭ, pentru că interesele tuturorŭ puterilorŭ europene sunt angajate în politica colonială. Dintre tóte póte sĕ câștige Rusia în Asia mai multŭ, ea acuma înaintéză nesupĕrată de nime.

——o——

Din dieta Ungariei.

In dieta din Pesta a începutŭ desbaterea asupra **bugetului ministerului cultelorŭ și instrucțiunei.**

Raportulŭ Alex. Orssagh, recomandândŭ bugetulŭ spre primire, arată frumósa desvoltare a institutelorŭ unguresci de cultură și de crescere. Suma cheltuelelorŭ pusă în proioctulŭ pe 1885 întrece pe cea din 1884 cu 327,438 fl. Dela 4,100,000 fl. cum era bugetulŭ 1876 și 1867, s'a suitŭ treptatŭ până la 5,900,000, precum s'a preliminatŭ în anulŭ acesta. Numĕrulŭ gimnasielorŭ și școlelorŭ reale însă dela 1876 s'a mĕritŭ numai cu unuŭ, pe când școlele superióre de fete s'au înmulțitŭ cu șépte.

„Dacă considerămŭ, ḑice raportorulŭ, ce influință are sexulŭ femeescŭ asupra familiei și generațiunii mai ...inere, și décă considerămŭ, că aceste institute de cres...ere femeescĭ se află în astfelŭ de locurĭ unde, în urma ...iferinții de naționalitate și a depărtării de centru sun...mŭ avisațĭ mai multŭ la aceea ca sĕ punemŭ în serviciu ...fluința femeilorŭ în favórea scopurilorŭ »ideii de statŭ ...ungurescŭ,« atuncĭ nu credŭ că greșescŭ, dacă considerŭ ...posițiunile guvernului ungurescŭ în acéstă privință ca ...parțiă deosebitŭ fericită a politicei nóstre de instruc...

...pă ce trece în revistă diferitele școle, precum și ...lei și planurĭ ce are sĕ le mai esecute ministe...elorŭ și instrucțiunii, cere camerei sĕ voteze bu...un este, ḑicêndŭ că numai prin cultură se póte ... succesŭ libertatea »consituțională« și »idea de ...urescŭ« în contra orĭ căruia.

...nŭ Lesko e mulțămitŭ de succesele didactice ...iunii. Guvernulŭ a făcutŭ din scólă o fortă...ului și acesta 'i unŭ succesŭ pentru vé...numai se dă silință ca totŭ mai multe ...bescă ungurescе, ci ca totŭ mai multe sĕ simță ungurescе. Nu e mulțămitŭ însă cu partea pe...gogică. Se observă în genere o decădință morală a...ĭ în massa cea mare câtŭ și în classele mai bune. ...isa e că în școlă se instruesce, ér nu se cresce. ...scerea fără religiune nu se póte cugetá. In scólele de ...ĭ ...definesce oficialŭ Dumneḑeu: »Despre Dumneḑeu ... vorbi, fiindcă nu se póte percepe!« Nu e ...ligiosŭ? Se plânge apoi că mai alesŭ scólele ...lice se simultaniséză. In locŭ sĕ se facă astfelŭ, ar ...ui sĕ se sprijinéscă statulŭ. Astfelŭ de casurĭ suntŭ ...omitatulŭ Șaroșŭ, ceea ce e nedreptŭ, pentru că cle...de acolo se distinge prin patriotismŭ. In acelŭ ținutŭ numai se maghiariséză, ci se și remaghiariséză. De ...a elŭ nu se învoiesce cu pasagiulŭ unui discursŭ ce ...ținutŭ Jokai în Sĕcuime, și în care vorbea despre ...ĭ îmbrăcațĭ în pele de óiă,« adecă despre pansla...; carĭ seducŭ pe bunulŭ poporŭ slovacŭ din împrejurimea Cașoviei. Jokai a fostŭ rĕu informatŭ. Pansla...ĭ nu suntŭ, dér se găsescŭ Curuțĭ, plinĭ de pietate ...ru istoria patriei și însuflețițĭ de intențiunĭ patriotice. ...ză bugetulŭ.

Daniel Iranyi încă recunósce decădința morală ...ósă. Elŭ speră că năsuințele culturale și bisericeorŭ deșteptă acelașĭ interesŭ ca și cestiunile economice. Raportulŭ ministrului instrucțiunei ilŭ găsesce forte ...ictivŭ și se bucură de acésta. Dér sunt încă multe comune care n'au scóle, sĕ se cheltuiască și pentru ...estea 1 milionŭ și jumĕtate, cum s'au cheltuitŭ 60 de ...ilióne pentru Bosnia. Serbarea milenară nu s'ar ...tĕ face mai frumosŭ, decâtŭ când, pe lângă dobêndirea ...dependenței, se va puté ḑice: Nu esistă nicĭ o comună ... țéră, care n'ar avé școla ei poporală. Oratorulŭ atinge ...estiunea că suntŭ mulțĭ copii lipsițĭ de cele trebuinciose ...ntru a învĕțá și de îmbrăcăminte. Spre acestŭ scopŭ ...cții și inspectorii școlarĭ sĕ înfințeze reuniunĭ pre...denea. Trecêndŭ la cestiunile politice-bisericessĭ, ...ă biserica catolică și acum e lipsită de autonomiă. ...tea Sa a vrutŭ sĕ se resolve acéstă cestiune, dar ...ulŭ a pus'o la dosarŭ, unde zace dela 1870. In...urarea libertății este libertatea religiunii. Oratorulŭ camera sĕ priméscă urmatórea propunere: „Camera ...ilorŭ avizéză pe ministrulŭ cultelorŭ și insrucțiunii, ... unŭ proiectŭ de lege pentru libertatea religiunei.“

...strulŭ instrucțiunii Trefort, rĕspunḑêndŭ lui ...ice că ómenii nu suntŭ aḑĭ mai rĕi și mai imo...n trecutŭ. Starea morală și socială în Ungaria ...ai rea ca în a'tă țéră a Europei. Dacă școla ... nu cresce, ci numai instruéză, nu e vina ministerului. Se scie că partea cea mai mare a școlelorŭ poporale nu suntŭ nicĭ comunale nicĭ de statŭ, ci de caracterŭ confesionalŭ, și dacă preoții își împlinescŭ datoria cu privire la instrucțiunea religiósă, se va ameliora și acéstă stare.

La discursulŭ lui Iranyi, rĕspunde ministrulŭ că nu 2000, ci numai 260 de comune suntŭ fără școle. Dar, va căuta ca în fiecare comună sĕ fie o școlă, fiindŭ acésta necesarŭ din punctulŭ de vedere naționalŭ, moralŭ și economicŭ. Ce privescŭ afacerile bisericescĭ și confesionale, despre care a amintitŭ Iranyi, ministrulŭ nu vrea sĕ le aducă în desbatere acum, deórece acestea suntŭ de natură multŭ mai seriósă.

»Dacă amŭ trăi în America séu în Anglia, așŭ primi propunerea; dar trăimŭ în Ungaria, de aceea nu o potŭ primi. Ce privesce libertatea consciinții, putemŭ sĕ ne asĕmĕnămŭ cu orĭ ce altă țéră; o respectŭ aceea, și luatŭ lucrulŭ practicŭ, în Ungaria domnesce (?) mai mare libertate a consciinții și credinții decâtŭ în orîce altă parte. Noi suferimŭ lucrurĭ, pe care în America séu în Anglia societatea nu le-ar suferi. Cestiunea acésta e o cestiune politică și credŭ — deși am deplină încredere în puterea de a se susținé a Ungariei — că libertatea credinței, ce o reclamă d. deputatŭ, ar fi unŭ elementŭ disolvătorŭ. Eu nu potŭ aproba legĭ, care periclitéză unitatea Ungariei. De aceea propunŭ sĕ respingă camera propunerea din punctŭ de vedere politicŭ.«

Ministrulŭ rĕspunde apoi la o interpelare a lui Franz **Komlossy** și ḑice că a lucratŭ unŭ proiectŭ, pentru înființarea de scóle de statŭ în mai multe ținuturĭ în interesulŭ ideii de statŭ ungurescŭ, a naționalității și culturii unguresci.

——o——

Românii și Tronulŭ.

Sub acestŭ titlu »Ellenzék« din Clușiu, dela 22 Ianuariu a. c., se ocupă de șirulŭ de articulĭ: «Românii, Tronulŭ și opiniunea publică,“ ce i-a publicatŭ fóia nóstră, începêndŭ cu alŭ doilea numĕrŭ din acestŭ anŭ. »Ellenzék» cércă sĕ caracteriseze cuprinsulŭ primilorŭ articulĭ în câte-va șire amintindŭ, se înțelege, numai acele pasage, de carĭ sĕ se pótă legá și oprindu-se apoi la pasagiulŭ, unde spre caracterisarea împrejurărilorŭ că partida maghiară dela putere se pórtă fațǎ cu noi ca suverană absolută, amŭ citatŭ cuvintele poporului nostru, prin carĭ elŭ își esplică starea actuală a lucrurilorŭ, ḑicêndŭ: »Poporulŭ de rêndŭ prin instinctulŭ sĕu naturalŭ dă espresiune principiului perniciosŭ, ce domnesce aḑĭ în statŭ, prin aceea că ḑice: »De când stăpânesce craiulŭ ungurescŭ, Împĕratulŭ nu mai are nicĭ o putere.«

»Ellenzék,« fără sĕ cerceteze sensulŭ acestorŭ vorbe, le folosesce pentru a face următórele expectorațiunĭ:

»Nu este pĕcătósă atitudinea Românilorŭ, carĭ, gândindu-se la acelŭ timpŭ, când Maiestatea Sa nu era rege maghiarŭ ci numai împĕratŭ, îsĭ ḑicŭ: »Împĕratŭ ne-a trebuitŭ și nu ne trebue nouĕ, pentru că elŭ a avutŭ putere și a lucratŭ în interesulŭ nostru!?“

»Ei, și totŭ se mai ḑice, că dorințele Românilorŭ suntŭ rĕu interpretate. După constituțiunea maghiară corpurile legiuitóre facŭ legile; regele nu póte domni în modŭ arbitrarŭ. Corpurile legiuitóre însă aducŭ legĭ, carĭ privescŭ și pe Maghiarĭ și pe celelalte popóre într'unŭ chipŭ, și acéstă procedere și constituțiune nu e bună, din punctŭ de vedere românescŭ, pentru că Împĕratulŭ nu are putere în Ungaria... Și totușĭ sĕ fie rĕu interpretate dorințele Românilorŭ?!

„Și din acestŭ articulŭ se vede, că dorința într'acolo merge, ca Regele sĕ înceteze a fi Rege maghiarŭ, sĕ fie numaĭ Împĕratŭ, pentru că atuncĭ vorŭ sosi timpurĭ mai bune pentru Românĭ — fără constituția maghiară!

»Nenorocitŭ poporŭ! Nenorocită cugetare! Este óre patriotică acéstă cugetare? De sigurŭ că nu!«

„Nenorocita fóiă crede, că lingușesce Tronulŭ, décă'i aduce aminte de vremile de mai nainte, când numai Împĕratulŭ ședea pe elŭ, nu'i vine în minte acestui capŭ plinŭ de gărgăunĭ, că Maiestatea Sa a pusŭ jurămêntŭ pe constituțiunea maghiară înaintea țĕrii și-a lumei și a juratŭ, că nu va fi Împĕratŭ, ci Rege statului maghiarŭ.

»Nu e de lipsă ca cineva, sĕ părăscă Tronului pe agitatorĭ; nu e de lipsă, ca fațǎ cu ei sĕ mai seducă cineva opiniunea publică, Europa, etc.... Fie-care pasŭ, fiecare faptă, fiecare cugetare a lorŭ trădéză, că terenulŭ pe care stau ei nu este acelŭ terenŭ, pe care cresce arborele patriotismului! — Constituțiunea maghiară este așchia, pe care arŭ dori ei a-o sdrobi cu orîce prețŭ, pentru ca apoi sĕ pótă pescui ca sub guvernulŭ absolutisticŭ, pe când domniau ca administratorĭ cu gulere de tiniehea și de aurŭ și cu săbiuțele la o parte, în acestŭ statŭ pe care Némțulŭ și atuncĭ ilŭ considera (?) de maghiarŭ.

»Décă îi trebue »Gazetei« împĕratŭ ducă-se la Muscalĭ, la Prușĭ, dar sĕ nu pretindă, ca constituția țĕrii sĕ fiă nimicită pentru niște interese personale.“

»Și totŭ mai ḑice (Gazeta), că este rĕu înțelésă și rĕu interpretată!« —

La acestŭ articolŭ alŭ fóiei maghiare, care nu se distinge decâtŭ printr'o rea și fórte tendențiósă stilisare, rĕspundemŭ deocamdată numai prin următórea întrebare:

Ei bine, décă în loculŭ Împĕratului este aḑĭ Regele care n'are putere absolută, urméză óre de aicĭ ca Regele **sĕ nu mai aibă nicĭ o putere** și că Suveranulŭ nostru absolutŭ sĕ fiă d-lŭ Tisza?

——o——

SCIRILE ḐILEI.

Adunarea constituantă a institutului nou de creditŭ și de economii „Timișiana« din Timișóra, s'a ținutŭ în 10/22 Ianuariu. Au fostŭ presențĭ 100 de acționarĭ, representândŭ 500 de acțiunĭ. Comitetulŭ membrilorŭ fondatorĭ a alesŭ direcțiunea în următórele persóne: Em. Ungurianu, T. Belu, M. Barbu, Tr. Gaiția, G. Achimŭ, Costa Maniu și Nicolau Coșiariu. Comitetulŭ de supraveghiere: Stef. Adamŭ, V. Poruțiu, A. Suciu, G. Lazarŭ și Eut. Ciobanŭ. Membrilorŭ fundatorĭ li s'a votatŭ absolutoriu și cu ulteriora administrațiune s'a încredințatŭ direcțiunea, căreia i s'a predatŭ jurnalele și averea. Decursulŭ întregŭ alŭ ședinței a doveditŭ o insuflețitóre și impunĕtóre armoniă și ințelegere reciprocă.

—0—

La sfințirea apei în ḑiua de Bobotéză gr. or. în Orăștiă a asistatŭ fórte numerosŭ publicŭ, precum și armata.

—0—

Serbarea Botezului în Alba-Iulia s'a făcutŭ în următoriulŭ modŭ: La 10 óre a. m. s'au adunatŭ la biserica numită „Mănăstirea din Maierŭ“ din locŭ unŭ publicŭ fórte numerosŭ; 3 companii de soldațĭ cu musica în frunte, dintre care 2 companii — una cu pușcĭ — sub comanda d-lui Căpitanŭ **Jacobich** din Rgmt. de Inft. Nr. 50, o companiă dela Rgmt. Nr. 64. Finindu-se serviciulŭ în biserică s'a dusŭ totŭ publiculŭ cu soldații la sfințirea apei, unde s'au datŭ 3 șarge fórte esactŭ, presentându-se după fiecare și armele, ér musica intonândŭ imnulŭ »Dómne ține și protege.« La 12 óre s'a finitŭ serviciulŭ. In Alba-Iulia în astŭ modŭ strălucitŭ nu s'a serbatŭ nicĭ odată la biserica românéscă Botezulŭ Domnului.

—0—

Ni se scrie din Reghinulŭ săsescŭ, că pe acolo de multŭ nu mai este zăpadă. Vremea e frumósă și caldă, aprópe secetósă.

—0—

Inteligența română din Clușiu va da la 12 Februariu n. în sala »Redutei urbane“ unŭ concertŭ împreunatŭ cu balŭ în favorulŭ fondului pentru înființrea unei școle române de fetițe în Clușiu. La începutulŭ pausei celei marĭ 12 junĭ, în costume naționale, vorŭ esecutá jocurile »Călușarulŭ« și »Bătuta.« Prețulŭ intrării: 2 fl. de persónă, 4 fl. de familiă de doi membri, ér pentru ceilalțĭ de fiecare câte 1 fl., unŭ biletŭ de feréstră seria I 2 fl. 50 cr., seria II 1 fl. 50 cr., de galeriă 1 fl. 50 cr. Ofertele mărinimóse precum și suprasolvirile se vorŭ chita cu mulțămită pe cale ḑiaristică.

—0—

Reuniunea femeilorŭ române din Sibiiu va aranjá în 7 Februariu n. unŭ balŭ în sala hotelului »Împĕratulŭ romanŭ.« Venitulŭ curatŭ este destinatŭ în favorulŭ reuniunei. Prețulŭ de întrare: de persónă 1 fl. 50 cr., membri de familiă câte 1 fl. 50. de persónă, ér dela 3 persóne în susŭ câte 1 fl. de fiecare persónă. Logea mare 8 fl., logea mică 5 fl. Suprasolvirile se vorŭ chita cu mulțămită pe cale ḑiaristică.

—0—

D-nii Fodoreanu și Sasu ne telegraféză din D. St. Mărtin, că cele cuprinse în corespondența datată: Cetatea de Baltă, 14 Ianuariu și publicată în Nr. 5 alŭ fóiei nóstre, sunt neadevĕrate și comunicate numai din rĕutate.

Rĕspundemŭ din parte-ne că, precum am publicatŭ telegrama despre alegere, totŭ astfelŭ am publicatŭ și corespondența ce ni s'a trimisŭ de unŭ bărbatŭ totŭ de posițiă. Care din două ne-a datŭ adevĕrata informațiune, nu putemŭ sci, deórece noi n'am fostŭ la fața loculuĭ, când s'a făcutŭ alegerea de protopopŭ.

—0—

In 8 Ianuariu de diminéță, trenulŭ ce venea spre Brașovŭ, a sdrobitŭ unŭ carŭ cu caĭ cu totŭ între Weisskirch și Hejasfalva. Visitiulŭ fiindŭ bétŭ adormise și caii apucaseră pe șine. Din norocire visitiulŭ a fostŭ aruncat din carŭ, scăpândŭ cu viață, dér rănitŭ.

—0—

Din Teușŭ ni se scrie: »Docentele Stefanŭ Crișanŭ din locŭ a arangiatŭ unŭ balŭ românescŭ în folosulŭ sĕu. Publicŭ a fostŭ fórte numerosŭ cu deosebire Românĭ, apoi Maghiarĭ și Evrei, carĭ în decursulŭ pausei și-au formatŭ 2 grupurĭ deosebite de orĭ-ce societate și atingere cu Românii, negreșitŭ fiindcă'i inbescŭ. Românii și-au petrecutŭ fórte solidŭ. Musica a fostŭ din Blașŭ. Jocurĭ românescĭ fórte puține s'au jucatŭ, din causă că cârciumarulŭ fiindŭ ungurŭ, elŭ porunciа ce sĕ se cânte. Din gura unuia din 2 funcționarĭ dela calea ferată, carĭ

au asistatŭ la petrecere dar mai multŭ între Maghiarĭ şi Evrei, amŭ audîtŭ esprimându-se în ăstŭ modŭ: »Imĭ pare fórte rĕu ca în astfelŭ de societete m'am amestecatŭ, dar o voi suporta.« Tóte româncele au fostŭ îmbrăcate în costumurĭ naţionale, de îţĭ era dragŭ sĕ le privescĭ. Inteliginţa română de prin sate nu a asistatŭ, chiar nicĭ preotulŭ localŭ.«

Tristŭ lucru că n'au luatŭ parte toţĭ Românii şi mai alesŭ capii. Câtŭ pentru cei ce »s'au amestecatŭ« în societate, puteu rĕmânea acasă, credemŭ că Românii nu i-au întinsŭ de mânecă. Dacă cârciumarulŭ n'a ţinutŭ sémă că e balŭ românescŭ, nimenea nu strică decâtŭ totŭ Românii.

—0—

»Kol. Köz.« comunică, că la 14 Ianuariu n. s'a arestatŭ în Deva unŭ anarchistŭ din Germania, anume Kronig, de meseriă mĕsarŭ. S'au găsitŭ la elŭ mulţime de scrierĭ anarchiste.

—0—

Guvernulŭ românŭ a însărcinatŭ pe prefectulŭ judeţului Dorohoi, ca sĕ facă o cercetare la faţa locului, în privinţa conflictului întêmplatŭ în dîua de 29 Decemvre espiratŭ, pe hotarulŭ Bucovinei, la Bojanĭ, între soldaţiii românĭ şi cei austriacĭ.

—0—

Regele Italiei a trimisŭ regelui Spaniei pentru jertfele cutremurului 30,000 francĭ.

—0—

In Frassinere lângă Susa, în Italia, au fostŭ dĕrîmate 15 case de greutatea stolohanilorŭ (lavinelorŭ) de zăpadă, omorândŭ 11 persóne. In provincia Cuneo au fostŭ de asemenea mai multe persóne omorîte şi rănite. Intre Mojola şi Demonte au fostŭ înămeţiţĭ 3 lucrătorĭ. In Trassino s'au scosŭ din zăpadă 30 de cadavre, 10 înămeţiţĭ au fostŭ scăpaţĭ, ér alţĭ vr'o 40 nu e speranţă sĕ fie mântuiţĭ.

———

CORESPONDENŢA PARTICULARĂ A »GAZ. TRANS.«

Blaşiu 23 Ianuariu 1885.

Onorate d-le Redactorŭ! A trecutŭ deja multişorŭ timpŭ în noeanulŭ nemărginitŭ alŭ vecĭniciei, de când vĕ comunicaiu starea multŭ tristă cu privire la învĕţĕmêntulŭ istoricŭ întru câtŭ privesce acele pasage, ce tractézá atâtŭ despre moşii şi strămoşii noştri din acéstă patriă nefericită pentru poporulŭ nostru, câtŭ şi despre acele evenimente, ce s'au petrecutŭ în România. Şi întru adevĕrŭ, ce lucru póte fi mai demnŭ de plânsŭ de câtŭ tocmai necunóscerea stărei lucrurilorŭ şi faptelorŭ strămoşescĭ, carĭ numai sciute fiindŭ, potŭ aţîţa în inimile june iubirea naţiunei şi a poporului sĕu, dela carĭ se cere ca, după obosirea celorŭ mai bĕtrênĭ prin conflictele dîlnice cu contrarii, sĕ ia ei asupră-şĭ rĕspunderea pentru binele, recâştigarea drepturilorŭ amĕsuratŭ dreptăţii şi destinaţiunea poporului.

Dar vai! Apparent rari nantes in gurgite vasto. In locŭ de-a luptá cu toţii umĕrŭ la umĕrŭ pentru câştigarea mai grabnică a drepturilorŭ nóstre sacre, suntemŭ desbinaţĭ. Unii pentru interesele lorŭ personale, pentru ca sĕ încapă în oficii, îşĭ vêndŭ pielea prigonitorilorŭ noştri şi apoi ei purcedŭ în urmă mai crudŭ faţă cu poporulŭ, ei îi causézá rane mai adêncĭ, căcĭ sciu sĕ-lŭ lovéscă unde-lŭ dóre; alţii se schimbă precum îşĭ schimbă lupulŭ pĕrulŭ, când suntŭ între Românĭ suntŭ Românĭ, când suntŭ între nădrăgoşĭ suntŭ Maghiarĭ, şi éraşĭ alţii îşĭ consumă puterile pentru uşurarea sorţii poporului luptândŭ, dar ei suntŭ puţinĭ.

Şi cum se póte, că atâtea capete slabe se lapĕdă de naţia lorŭ? Ii orbescŭ arginţii, oficiile şi favorurile; nu-şĭ cunoscŭ limba maternă pe deplinŭ; nu cunoscŭ faptele străbune, căcĭ au fostŭ pe mână strĕină sĕ-i créscă, din isvóre strĕine s'au adăpatŭ cu cunoscinţa faptelorŭ strămoşescĭ! Dar ce dîcŭ! Amŭ ajunsŭ acele dîle triste şi jalnice, sĕ vedemŭ chiar şi în gimnasiu românescŭ desvĕlindu-se evenementele şi faptele Românilorŭ din Dacia lui Traianŭ — de când ne-a aşedatŭ marele împĕratŭ până în timpulŭ de faţă, — în cincĭ-spre-dîece minute. In… cincĭ-spre-dîece minute? Póte că nicĭ în atâta timpŭ nu s'ar fi tractatŭ despre fasele acestorŭ două ţĕrĭ, décă nu s'ar fi arĕtatŭ în publicŭ acestŭ faptŭ — miserabile auditu.

Şi unde se întêmplă unŭ faptŭ atâtŭ de regretabilŭ? In Blaşiu, odinióră focularulŭ sciinţii şi alŭ sĕmţĕmêntelorŭ naţionale, în Blaşiu, pe a cărui pratŭ se proclamă eliberarea poporului românŭ din starea cea mai miserabilă pentru unŭ poporŭ, din torturósa jobăgiă! Ba încă şi umbrele marilorŭ eroi din istoria némului nostru, carĭ şi-au sacrificatŭ viaţa pentru patriă şi naţiune, se vorŭ îngrodî de nerecunoscinţa strănepoţilorŭ lorŭ, carĭ nu-i ţinŭ nicĭ atâta demnĭ de a'i citá de modelŭ; ale cărorŭ fapte şi virtuţĭ ar trebui sĕ ne servéscă dreptŭ esemplu pentru toţĭ timpii.

La corespondinţa mea precedentă aţĭ anotatŭ, respective i-aţĭ datŭ locŭ cu acea condiţiune, ca locurile competente sĕ dea desluşire, dar până acuma au tăcutŭ respectivii; póte că li se va reînprospĕtá din nou în memoriă prin aceste şire şi…. — Et haec meminisse juvabit!

Brutus.

———

ALEGEREA DE DEPUTATŬ DIETALU
în cerculŭ electoralŭ Coşiocna.

Din Câmpiă, 20 Ianuariu 1885.

In 12 Ianuariu avurămŭ alegere de deputatŭ în Coşiocna. Uniculŭ candidatŭ era guvernamentalulŭ Zejk Károly, despre a căruia rĕuşită şi succesŭ credŭ că este informatŭ onoratulŭ publicŭ; eu voiescŭ numai a aminti în câteva trăsurĭ rafinăriile şi mijlócele nedemne cu care corteşii guvernamentalĭ au isbitŭ în passivitatea Românilorŭ, făcêndŭ cu ea o adevĕrată speculă.

Temêndu-se de unŭ contra-candidatŭ, agenţii gugernamentalĭ nu au întârdîatŭ a reclama ajutorulŭ poporului românescŭ prin totŭ felulŭ de fărădelegĭ. Nu şi-au cruţatŭ nicĭ onórea, nicĭ punga, nicĭ caracterulŭ şi nicĭ ostenéla. Călăreţĭ împintenaţĭ şi carete cu patru cai sburau crucişŭ şi curmedîşŭ peste hotarĕle Câmpiei, corumpêndŭ şi seducêndŭ poporulŭ nevinovatŭ. Ba chiar şi crăişorii unguresci, carĭ mai 'nainte de asta cu câteva lunĭ s'au obţinutŭ dela votisare, — luându'şĭ cămaşa pe dosŭ — au începutŭ a ameninţa poporulŭ cu persecuţiune şi, unde acésta nu era de ajunsŭ, îlŭ corumpea cu banĭ scumpĭ, numai şi numai ca pe d. Zejk sĕ'lŭ pótă scóte învingĕtorŭ. Li-a şi succesŭ dar étă cum:

După-ce tóte înşelăciunile, promisiunile şi ameninţările nu au folositŭ nimicŭ, cortesii guvernamentalĭ au aflatŭ de bine a se folosi de starea miseră a poporului românŭ urcândŭ preţulŭ unui votŭ dela unŭ florenŭ la dîece. In modulŭ acesta li-a succesŭ a aduce la urnă şi-o parte mai mică din poporulŭ românescŭ, însĕ după ce şi-au datŭ votulŭ, corteşii guvernamentalĭ avură neomenia de a-şĭ retrage cuvêntulŭ datŭ solvindŭ celora ce au promisŭ câte dîece florinĭ numai câte cincĭ séu celŭ multŭ câte şépte florinĭ. (Bine au făcutŭ, sĕ înveţe minte Românulŭ, care 'şĭ vinde naţiunea. — Red.)

Dér nicĭ cele 2500 litre silvorium ce s'au petrecutŭ în Coşiocna, nicĭ păraele de vinarsŭ ce curgeau pentru alegĕtorĭ şi nicĭ suma cea colosală a banilorŭ nu ar fi fostŭ în stare a înşela poporulŭ românescŭ, décă unii preoţĭ nu ar fi produsŭ în poporŭ acea confusiune ce o producŭ lupii în mijloculŭ unei turme.

Acestĭ preoţĭ, carĭ pentru banĭ ducêndŭ poporulŭ la urnă şi-au vêndutŭ naţiunea şi demnitatea crucei lorŭ, îi voiu aminti cu numele, pentru ca sĕ fiă învĕţŭ din generaţiune în generaţiune. Étă'i: Chiraiu preotulŭ gr. or. din Soporŭ, Ioanŭ Pĕterŭ preotulŭ admn. gr. cat. din Cistelecŭ, Teodorŭ Bogăţianŭ preotulŭ gr. cat. din Petea, Alesandru Vamoşiu preotulŭ suspendatŭ din Cistelecŭ şi preotulŭ gr. or. din Geaca.

Acestia sunt preoţii aceia, carĭ pentru banĭ au dusŭ poporulŭ la alegere, şi pe carĭ ar trebui sĕ'i bată Dumnedîeu când se vorŭ mai apropia de cruce.

Ne-au făcutŭ de ruşine înaintea streinilorŭ, au compromisŭ clerulŭ, au înşelatŭ poporulŭ.

Nu potŭ sĕ nu amintescŭ între aceştia şi pe nemeritatulŭ cantorŭ din Sâmbotelecŭ: Teodorŭ Graurŭ, care mortŭ de bétŭ striga şi urlá prin Coşiocna fălindu-se înaintea străinilorŭ cu dispreţulŭ ce l'a manifestatŭ faţă cu povaţa generosului şi binemeritatului sĕu preotŭ d. Ioanŭ Germanŭ, pe care ne ascultându'lŭ a participatŭ la alegere, spre mai marea sa durere.

Sciu că acestia nu au la casele lorŭ nicĭ o gazetă românéscă, de aceea rugămŭ pe bine-sĕmţitorii Românĭ din jurulŭ lorŭ sĕ le spună, că ei nu mai sunt fraţĭ ai noştri, sĕ se feréscă de noi, că noi încă ne ferimŭ de ei.

Unŭ Câmpénŭ.

———

Concertŭ în Cuvinŭ.

Dîua de 30 Decemvre a. c. a fostŭ într'adevĕrŭ o dî de sĕrbătóre pentru cuvinenĭ în genere şi în specialŭ pentru ţĕranĭ. »Corulŭ plugarilorŭ românĭ« de aicĭ sub conducerea bravului învĕţătorŭ N. Ştefŭ a datŭ unŭ concertŭ împreunatŭ cu petrecere de jocŭ. Acestŭ concertŭ e de mare însemnătate şi pentru aceea, că a fostŭ celŭ dintêiu datŭ de »Corulŭ plugarilorŭ,« care este încă tênĕrŭ.

Séra la 8 óre s'a umplutŭ sala cea mare a scólei rom. din Cuvinŭ de unŭ publicŭ numerosŭ din locŭ şi din provincia încâtŭ numai încăpeau, domnĭ, dómne domnişóre, ţĕranĭ şi ţĕrăncuţe ofereau unŭ tablou pitorescŭ. Sala era frumosŭ decoratŭ cu stégurĭ naţionale, ramurĭ de bradŭ, tablourĭ şi oglindĭ. Intre urările publicului se presentă „Corulŭ plugarilorŭ« de 50 membri purtândŭ toţĭ costumŭ ţĕrănescŭ. Intre piesele cântate s'a distinsŭ „Irmosulŭ naşcerei«, Imnulŭ Domnului; dar mai alesŭ »Deşteptă-te Române« quartetŭ bărb. şi »Hora Sinaia« corŭ micstŭ, aceste două din urmă fură repeţite la dorinţa publicului, carele rĕmase încântatŭ. Intre pause s'au ţinutŭ 3 declamaţiunĭ, dintre carĭ a escelatŭ: »Copila de Românŭ« de I. Vulcanŭ, declamată de d-şóra Catiţa Lucaciu învĕţătóre la scóla de fetiţe din Cuvinŭ. Bine a declamatŭ şi scolarulŭ N. Pripa poesia: »Şi sĕ nu fii supĕratŭ?« In generalŭ concertulŭ a succesŭ pe neaşteptatŭ de bine. Onóre plugarilorŭ noştri, carĭ au doveditŭ, că Românulŭ e capace de totŭ ce e bunŭ, frumosŭ şi folositorŭ! Mulţămirea a fostŭ generală. Ţĕranii încă erau cuprinşĭ de bucuriă de cinstea ce li-au câştigatŭ coriştii lorŭ înaintea străinilorŭ, ba moşŭ Vasilică cu lacrămĭ în ochĭ şi cu surîsŭ dulce pe buze dîcea întru sine: »Aduesce Dómne pe cei ce ne învaţă şi ne facŭ cinste!….. las' că de altă-óră vomŭ arĕtá noi că scimŭ şi mai multŭ.« După concertŭ numai decâtŭ se începŭ petrecerea de jocŭ. Ţĕranii, coriştii şi ţĕrăncuţele jucau în scóla de fetiţe cu o voiciune ne mai pomenită. Intr'adevĕrŭ îţĭ era dragŭ sĕ te uiţĭ la ei cu ce îndestulire şi voiă bună 'şĭ petreceau. Aşa petrecere n'au mai avutŭ ei încă!

Pentru inteliginţă, ce fù representată în numĕrŭ frumosŭ, s'a arangiatŭ sala din scóla prunciloru pentru jocŭ. Numai decâtŭ se începŭ joculŭ şi ţinù cu o voiciune generală ne mai pomenită până în dalbe dîorĭ. O ghirlandă de florĭ graţióse, dómne şi domnişóre, decora publiculŭ alesŭ.

Cu unŭ cuvêntŭ petrecerea din Cuvinŭ a succesŭ în tóte privinţele fórte bine, aducêndŭ şi unŭ venitŭ de 105 fl. menitŭ pentru fondulŭ „Corului plugarilorŭ« şi că acesta a succesŭ bine în tóte privinţele meritulŭ în primulŭ locŭ este alŭ d-lui Teodosiu Moţŭ preotŭ, carele cu supraveghiare părintéscă s'a îngrigitŭ de tóte ca şi presidele corului vocalŭ din Cuvinŭ, apoi tótă recunoscinţa merită ostenelele d-lui N. Ştefŭ ca conducătorŭ alŭ corului şi în fine onóre plugarilorŭ românĭ din Cuvinŭ, carĭ dau esemplu demnŭ de urmăritŭ.

Chrisolit.

———

Pentru contribuabilĭ.

Oficiulŭ de dare alŭ oraşului face cunoscutŭ, ca acei contribuabilĭ, ale cărorŭ proprietăţĭ suntŭ dátóre, sĕ-şĭ procure cóla de însciinţare dela numitulŭ oficiu şi sĕ noteze în ea datoria, interesele ce plătescŭ pe anŭ creditorilorŭ, cuotele de amortisare a capitalului, preci… şi datoria ce era la începutŭ şi sumele plătite prin … tisare séu în rate până acuma.

Cóla de însciinţare se va îmâna — celŭ multŭ … la 31 Ianuariu 1885 — oficiului de dare alŭ oraş… Dela acéstă dată nicĭ o reclamare nu se mai ia în … sideraţiune, sub nicĭ o împrejurare.

La îmânare, cóla va fi marcată cu datulŭ şi s… oficiului, ca dovadă că s'a înaintatŭ şi s'a primit… de încunosciinţare la timpŭ.

———

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

Pesta, 24 Ianuariu. — La îmormê… sculptorului Huszar a luatŭ parte unŭ impo… numĕrŭ de scriitorĭ, artiştĭ, cercurile politice … poporaţiunea. Stradele, pe unde a trecutŭ … siunea, erau de amêndoue părţile ocupate … mii de ómenĭ, din care causă în unele … municaţiunea era întreruptă. Budapesta, … şi Neusohl erau representate prin deputa… mormêntŭ ţinură discursurĭ de despărţir… torulŭ Keleti şi elevulŭ scólei de modelŭ Ko…

Roma, 24 Ianuariu. — Depretis a … camerei votarea creditului de 150,000 franc… tru cei nenorociţĭ de căderea lavinelorŭ de zăpadă…

———

DIVERSE.

Femeile svediane. — In suplementulŭ numĕrului dela 15 Ianuariu 1885 alŭ dîarului „Bazar« din Berlin găsimŭ într'unŭ articulŭ despre „cultura femeilorŭ în Svedia« următórele şire: »Svedianele suntŭ fórte isteţe şi învaţă uşorŭ, ele se distingŭ prin o pĕtrundere deosebită, suntŭ fórte casnice şi în Svedia nimicŭ nu se c… damnă mai multŭ decâtŭ o femee neeconómă. Cea m… bine crescută Svediană, care vorbesce patru limbĭ, pó… sĕ férbă singură, se pricepe sĕ'şĭ lucreze singură hainel… şi păláriile, cântă la pianŭ şi din voce şi a cetitŭ mul… Ca în Svedia apoi nu suntŭ mai puţinĭ slujbaşĭ. Naţiune… întrégă posede o dosă neobicĭnuită de spiritŭ luminatŭ şi… acestŭ fericitŭ darŭ o scutesce de primejdia de-a face prea multŭ într'o direcţiune séu într'alta. Svedianele suntŭ tóte silitóre şi astfelŭ în timpulŭ hotărîtŭ pentru orice lucru fie de caracterŭ idealŭ orĭ materialŭ, totdéuna facŭ mai multŭ şi decâtŭ e de lipsă.«

*

O otrăvitóre. — In Charlottenburg, aprópe de Berlinŭ, o fată, ce era în serviciulŭ unui secretarŭ dela calea ferată, făcù mai multe încercărĭ de a otrăvi pe fica stăpânului ei. Acésta făcea adeseorĭ imputărĭ servitórei despre neorênduielile ce veneu înainte şi servitórea, care credea că fără domnişóra ar puté duce mai bine economia casei, rase fosforŭ de pe chibriturĭ (cătrâniţe) şi amestecà de repeţite orĭ marĭ cantităţĭ din otrava produsă astfelŭ în mâncările şi în bĕutura ficei secretarului. Rĕulŭ şi bóla ce otrava o producea necontenitŭ nenorocitei jertfe deşteptà în fine bănuelĭ şi cercetându-se mâncarea se dovedi că e otrăvită. Otrăvitórea fù arestată şi mărturisì cu cea mai mare nepăsare, că ea ar fi continuatŭ aceste încercărĭ de otr… până când şi-ar fi ajunsŭ scopulŭ. Autoritatea băr… că arestata a făcutŭ şi mai nainte astfelŭ de … de omorŭ.

———

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**

Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Cursulŭ la bursa de Viena

din 23 Ianuarie st. n. 1885.

Rentă de aurŭ ungară6%	—.—
Rentă de aurŭ 4% . . .	97.45
Rentă de hârtiă 5% . .	93.55
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	146.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	98.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	121.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	106.50
Bonurĭ rurale ungare . .	101.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C1.50
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	101.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.75
Bonurĭ rurale transilvane	101.25
Bonurĭ croato-slavone . .	100.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98 75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	117.25
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului .	117.90
Renta de hărtiă austriacă	83.10
Renta de arg. austr. . .	83.85
Renta de aurŭ austr. . .	106.40
Losurile din 1860 . . .	138 20
Acțiunile băncel austro-ungare	864 —
Act. băncel de creditŭ ung.	312 50
Act. băncel de creditŭ austr.	302.60
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.79
Napoleon-d'orĭ	$9.76^{1}/_{2}$
Mărcĭ 100 împ. germ. . .	60.35
Londra 10 Livres sterlinge	123.60

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 10 Ianuariu st. v. 1884.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). . . .	—	—
Renta rom. amort. (5%) . .	93	—
» convert. (6%) . .	86	—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.) . .	32	—
Credit fonc. rural (7%) . .	95	—
» „ „ (5%) . .	81	—
» » urban (7%) . .	92	—
» » » (6%) . .	88	—
» » » (5%) . .	$77^{7}/_{8}$	—
Banca națională a Românie	110C	—
Ac. de asig. Dacia-Rom. . .	270	—
« » » Națională . .	197	—
Aurŭ	$16^{1}/_{2}$%	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Cursulu pieței Brașovŭ

din 24 Ianuarie st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.42	Vênd.	8.45
Argint românesc	»	8 35	»	8.40
Napoleon-d'orĭ	»	9.74	»	9.77
Lire turcescĭ	»	10.98	»	11.—
Imperialĭ	»	9.98	»	10.—
Galbenĭ	»	5.70	»	5.78
Scrisurile fonc. »Albina« . .	»	100.50	»	101.50
Ruble Rusescĭ	»	126.—	„	128·5
Discontulŭ » . . .	7—10 % pe anŭ.			

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturei.)

3—3

ANUNCIU.

La bunulŭ seminarialŭ în Cutŭ a devenitŭ vacantŭ unŭ postŭ de **oficialŭ de economiă** pentr'unŭ tênĕrŭ neînsuratŭ.

Doritorii de a primí acestŭ postŭ sĕ se adreseze până la 1-ma Martiu a. c. la

Administrațiunea bunului în CUTŬ

poșta ultimă Szasz-Sebeșŭ.

Nr. 14216—1884. 3—3

Concursŭ.

Pentru ocuparea unui postŭ vacantŭ de practicantŭ magistratualŭ cu unŭ salarŭ de 400 fl. anualmente, — se escrie prin acésta concursŭ.

Competenții pentru acestŭ postŭ au sĕ documenteze, pe lângă aceea că au absolvatŭ cursulŭ de 4 anĭ de jură și că posedŭ celŭ puținŭ esamenulŭ de statŭ politicŭ, — că nu au trecutŭ încă peste etatea de 40 de anĭ.

Respectivele petițiunĭ astfelŭ instruate sunt a se așterne celŭ multŭ până în 10 Februariu a. c. la 5 óre după prânḑŭ subscrisului magistratŭ.

Brașovŭ în 17 Ianuariu 1885.

Magistratulŭ orășenescŭ.

De observatŭ.

Epilepsia.

Tractarea în scrisŭ.

Cei ce suferŭ de spasmurĭ, de cârcei și de nervĭ găsescŭ ajutorŭ sigurŭ prin metoda mea. Onorariele se dau după ce se vorŭ observa succese. S'au vindecatŭ sute de ómenĭ.

Prof. Dr. Albert,

distinsŭ, pentru deosebitele succese, de cătră societatea scientifică francesă cu marea **medaliă de aurŭ cl. I.**

6. Place du Frône, PARIS.

Bóle secrete

le vindecŭ pe basa celei mai nouĕ constatărĭ ale sciinței, chiar și casuile ce le mai desperate fără ca cineva sĕ fie împiedecatŭ dela lucrulŭ sĕu. Asemenea vindecŭ urmările rele ale **pĕcatelorŭ tinereței** (onania), **slăbiciune de nervĭ** și **impotența**. Mare discrețiune. Ne rugămŭ pentru descrierea completă a bólei.

Dr. Bella,

membru alŭ mai multorŭ societățĭ scientifice etc.

6. Place de la Nation, 6. — PARIS.

Primele veritabile bombóne de Malzextract de pieptŭ pentru ușurarea flegmei ale lui Ioanŭ Hoff sunt în hârtiă albastră.

Extractŭ de Malz a lui Ioanŭ Hoff „Gesundheitsbier.“ 0 sticlă 60 cr.	**Extractŭ de Malz concentratŭ a lui Hoff.** 0 sticlă 1 fl. 12 cr. 0 sticlă mică 70 cr.

Capacitățile medicale din Viena: Profesorulŭ Dr. Bamberger, Schrötter, Schnitzler, Rokitansky, Basch, Finger etc.; în Berlinŭ d-nii profesorĭ Dr. Frerichs, Langenbeck, Osc. Liebreich etc.; ordonéză acestea remediurĭ în multe casurĭ de bóle cu cele mai vĕdite succese.

Johann Hoff's Brustmalzextrakt-Bonbons à 60, 30, 15 și 10 cr. numai în tocŭ albastru.	**Johann Hoff's** Malzgesundheits-Chocolade. $^{1}/_{2}$ Kilo I. fl. 2.40 cr. II. fl. 1.60 III. fl. 1 $^{1}/_{4}$ Kilo I. fl. 1.30 cr. II. 90 cr. III. 60 cr.

Raporturĭ de lecuirĭ reușite

la suferințe de pieptŭ și stomachŭ,

răgușală, inflegmare, (inclinărĭ cataralice), oftică, anemiă, slăbiciune de nervĭ, trebuinciósă pentru întărire la recovalescențĭ, pentru cei slabĭ în desvolre și slăbiciune, ca și pentru conservarea sănătăței.

Domnului

IOANU HOFF

inventatorulŭ și fabricatorulŭ preparatelorŭ de Malz, c. r. furnisorŭ de curte a celorŭ mai mulțĭ suveranĭ din Europa etc.

Wien, Stadt, Graben, Braunerstrasse Nr. 8.

Bucurescĭ, 11 Aprilŭ 1882.

De mai multŭ timp am suferitŭ de tuse și durere de peptŭ fără sĕ fi găsitŭ vre-unŭ leacŭ. La recomandațiă am luatŭ din depoulŭ ce se aflâ aci berea de Malzextract, în urma căreia iute m'am vindecatŭ. Mĕ bucurŭ cu acésta ocasie a vĕ puté mulțumi prin scrisŭ.

Alŭ D-vóstră plecatŭ **Gabrielŭ Froimescu**, Bucurescĭ.

Brăila (România). D-lui Joh. Hoff, Wien.

Vĕ rogŭ a'mĭ trimite urgentŭ 13 fiacóne bere de Malzextract a lui Joh. Hoff și 3 tocurĭ (în hârtiă albastră) bombóne pentru ușurarea flegmei, de óre ce dama pentru care suntŭ destinate într'adevĕrŭ că nu mai póte trăi fără întrebuințarea lorŭ.

Cu tótă stima **A. Borghetti.**

St. D. Vĕ rogŭ pré multŭ pentru repețirea trimeterei cu expressŭ preparatelorŭ D-tale excelente de Malzextract pentru alŭ cărorŭ bunŭ efectŭ viu a vĕ mulțumi. Bolnavulŭ se simte cu multŭ mai bine și va întrebuința încă îndelungŭ preparatele D-tale de sănătate. (Comande: 11 flacóne bere concentrate de Malzextract, $5^{1}/_{2}$ tocurĭ de Malzbonbons, $5^{1}/_{2}$ Pf. Malz-Chocolodă II.)

Cu deosebită stimă

A. Neumann, farmacia »La Tigru« în Iașĭ.

Raportŭ medicalu.

Botoșanĭ, 5 Octomvre 1882.

St. Domnule! Efectulŭ de vindecare s'a constatatŭ și în mai multe casurĭ, la pacienții mei, ceea ce mĕ face a comanda și pentru soția mea 100 flacóne bere de Malzextract și 20 tocurĭ Malzextractbonbons, cu trimiterea prin rembursă postală.

Cu deosebită stimă

Dr. Paŭl Bleicher, fostŭ asistentŭ la clinica d-lorŭ prof. Arlt Siegmund etc. în Viena.

Paris. Malzextractulŭ lui Johann Hoff este unŭ remediu dieteticŭ care [illegible] tuturorŭ celorlalte leacurĭ bune pentru constituțiunĭ slabe și de întreținerea [illegible]ărĭ cataralice organelorŭ de respirațiune și digestiune.

60 de decorațiunĭ

Infiintatŭ 1847, în Viena și Budapesta la 1861.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timișŭ	1.33	—	—	10.15
Brașovŭ (	2.06	—	—	10.50
(	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Hașfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighișóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediașŭ	6.00	12.11	1.23	
Copsa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blașiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiușŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vințulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirisŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Clușiu (	10.08	5·59	9.18	
(	10.18	6.28	8.00	
Nedeșdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirișŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mező-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velințe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
(	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
(	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezö-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriș	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeșdu	8.38	5.11	—	
Clușiu (	8.57	5.40	7.08	
(	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriș	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vințulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiușŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blașŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copșa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediașŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigișóra	4.50	4.17	12.15	
Hașfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Brașovŭ (	9.20	10.15	3.15	
(	—	6.00	3.25	
Timișŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.